

Przeczytaj całą publikację pod adresem: 10.1787/gov_glance-2015-en

Rząd w skrócie 2015

Streszczenie w języku polskim

Ożywienie gospodarki trwa, a wzrost gospodarczy w krajach OECD zaczyna powoli przyspieszać. Choć konsolidacja fiskalna postępuje, bezrobocie utrzymuje się na wysokim poziomie, a wzrost wydajności jest niski. Coraz większe są też nierówności w podziale dochodu i innych efektów, mających wpływ na dobrobyt gospodarczy mieszkańców. Aby zapewnić w nadchodzących latach większy wzrost gospodarczy, który bardziej sprzyja włączeniu społecznemu, rządy wyzwaniom tym muszą stawić czoła. Konieczne jest wielowymiarowe podejście w kwestii kształtowania polityki społecznej.

Rządy dysponują licznymi środkami realizacji polityki, pozwalającymi stworzyć podstawy społeczeństwa opartego na zrównoważonym modelu gospodarki i sprzyjającego włączeniu społecznemu. Nawet dobrze przemyślana polityka może jednak nie przynieść oczekiwanych rezultatów, jeśli brakować będzie odpowiednich mechanizmów zapobiegających „zawłaszczeniu” sfery kształtowania polityki społecznej przez poszczególne grupy interesu i mechanizmów zapewniających skuteczne wdrożenie oraz wsparcie za pomocą monitorowania i systemu ewaluacji. Wskaźniki przedstawione w raporcie „Rząd w skrócie 2015” pokazują, na ile działania rządów sprzyjają włączeniu społecznemu w zakresie zatrudnienia, procesów kształtowania polityki i rezultatów prowadzonej polityki.

Najważniejsze wnioski

Ogólny bilans fiskalny państw OECD ulega poprawie.

- Bilans budżetu państw OECD poprawił się o 4,2 p.p. — deficyt zmniejszył się z 8,4 % PKB w 2009 r. do 4,2 % PKB w 2013 r.
- W 2013 r. saldo strukturalne budżetu osiągnęło średni deficyt w wysokości 3,5 % w stosunku do potencjalnego PKB w państwach OECD, co oznacza poprawę o 3,6 p.p. w porównaniu z rokiem 2009.
- W wyniku dążeń do konsolidacji większość państw OECD poprawiła między rokiem 2009 a 2013 swoją stopę oszczędności netto (różnica między bieżącymi przychodami a bieżącymi wydatkami). Również państwom, w których stopy osiągały wartości wysoce ujemne, takim jak Grecja, Irlandia i Portugalia, udało się te wartości poprawić.
- W 2013 r. średni poziom zadłużenia wyniósł w państwach OECD 109,3 % PKB. W okresie 2013–2014 swój poziom zadłużenia obniżyły Czechy, Irlandia, Norwegia i Słowacja. Największy wzrost zadłużenia odnotowano w Słowenii, Hiszpanii, we Włoszech oraz w Belgii.

Inwestycje rządowe są na niskim poziomie, a od roku 2009 znacznie się zmniejszyły.

- Od 2009 do 2013 r. inwestycje rządowe zmniejszyły się o 0,8 p.p. w stosunku do PKB oraz o 1,4 p.p. w stosunku do średnich wydatków ogółem w państwach OECD. W 2013 r. inwestycje rządowe stanowiły średnio 3,3 % PKB oraz 7,8 % wszystkich wydatków.
- W 2013 r. podmioty rządowe na szczeblu regionalnym i lokalnym wydały średnio około 60 % środków w ramach wszystkich inwestycji rządowych, ale w takich krajach jak Chile, Grecja i

Słowacja instytucje rządowe na szczeblu centralnym zrealizowały ponad 70 % inwestycji rządowych.

Mimo reform zatrudnienie w sektorze publicznym utrzymuje się na względnie stałym poziomie w stosunku do całej siły roboczej.

- Aby ograniczyć wydatki, instytucje rządowe na szczeblu centralnym w większości państw OECD przeprowadziły szeroko zakrojone reformy zatrudnienia i płac.
- Do celów reform w obszarze zatrudnienia zastosowane zostały różne środki: nieobsadzanie lub częściowe obsadzanie stanowisk zajmowanych przez osoby odchodzące na emeryturę, wstrzymanie naboru, outsourcing i dostosowanie płac, zwłaszcza poprzez redukcję wynagrodzeń urzędników wyższego szczebla i zamrożenie płac. Reformy te doprowadziły ogólnie do umiarkowanego wzrostu poziomu stresu i intensywności pracy.
- Mimo reform wielkość zatrudnienia w sektorze publicznym (nie tylko w instytucjach rządowych na szczeblu centralnym) utrzymuje się w stosunku do całej siły roboczej na stosunkowo stałym poziomie; w 2013 r. wyniósł on niewiele powyżej 19 %.

Angażowanie zainteresowanych podmiotów w politykę regulacyjną jest powszechne, lecz odbywa się bardzo późno.

- W odpowiedzi na zalecenia OECD w sprawie polityki regulacyjnej i zarządzania z 2012 r. państwa OECD zobowiązały się przyjąć takie podejście do działań regulacyjnych, które zakłada zaangażowanie całej administracji rządowej. Wiele państw wprowadziło wymogi formalne, robiąc znaczne postępy w doskonaleniu polityki regulacyjnej i poprawie jakości środków regulacyjnych oraz w dostosowaniu swojej polityki do niektórych zaleceń określonych przez Radę OECD.
- Ocenę skutków działań regulacyjnych oraz ocenę ex post kosztów i korzyści oraz ustępstw i synergii wszystkich regulacji rządu przeprowadzają jednak w bardzo różnym zakresie.
- Zainteresowane podmioty muszą być bardziej zaangażowane w stanowienie prawa. Konsultacje z obywatelami, przedsiębiorstwami, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego itd. przeprowadza się na ogół późno, często w momencie przedstawienia projektu aktu ustawodawczego rządowi. Rzadko prosi się wymienione strony o przedstawienie informacji zwrotnych do celów oceny wyników lub lepszego wdrożenia regulacji, nie angażuje się ich na wczesnym etapie w dyskusje o istocie problemu i możliwych rozwiązaniach.

Działania na rzecz integralności społecznej jest coraz więcej, choć istnieją jeszcze poważne niedociągnięcia.

- Państwa OECD poświęcają coraz większą uwagę kwestii konfliktu interesów. Jednak zatrudnienie poprzedzające pracę w administracji publicznej (na przykład byli pracownicy sektora prywatnego lub lobbisci) jest, w przeciwieństwie do zatrudnienia w sektorze prywatnym po zatrudnieniu w administracji publicznej, w dużym stopniu nieuregulowane.
- W większości państw OECD dopracowano wymogi dotyczące urzędników państwowych o większych kompetencjach decyzyjnych, chociaż w ramach władzy sędziowskiej i „obszarów ryzyka” — w tym jeśli chodzi o urzędników organów podatkowych i celnych oraz jednostki obsługujące zamówienia publiczne i organy finansowe — ujawnianych jest mniej informacji niż ma to miejsce w przypadku urzędników władzy wykonawczej i ustawodawczej.
- Wpływ na politykę z uwagi na własne interesy umożliwiają takie niedociągnięcia, jak nierówna reprezentacja interesów w rządowych grupach doradczych oraz przepływ osób między podmiotami regulującymi rynek a tymi, którzy tej regulacji podlegają (czyli między sektorem publicznym a prywatnym).
- Od 2009 r. odnotowano znaczny wzrost liczby przyjmowanych przepisów chroniących pracowników ujawniających nielegalne działania organizacji, w których pracują. W praktyce jednak skuteczna ochrona nadal nie jest możliwa.

Państwa wprowadzają dobre praktyki w zakresie swobodnego dostępu do danych sektora rządowego.

- Swobodny dostęp do danych sektora rządowego umożliwia nowemu pokoleniu obywateli, przedsiębiorców i urzędników państwowych tworzenie wartości społeczno-gospodarczej i może przyczynić się do zwiększenia przejrzystości działań rządowych.

- Według indeksu OURdata największe wysiłki na rzecz swobodnego dostępu do danych podjęto w Korei, Francji, Zjednoczonym Królestwie, Australii, Kanadzie i Hiszpanii.
- Chociaż większość państw dołożyła wszelkich starań, aby udostępnić dane i zapewnić do nich łatwy dostęp, to ponowne wykorzystanie danych publicznych (zwłaszcza ponowne wykorzystanie w organach administracji publicznej) jest przez rządy wspierane w różnym stopniu.

Rządowe systemy ulg podatkowych znacznie zmniejszyły wzrost nierówności w dochodach rynkowych, ale w zakresie nierówności spoza sfery dochodów potrzebne są zmiany.

- Skutecznym narzędziem ograniczenia skutków rosnących nierówności na rynku są transfery rządowe i płatności transferowe. W 2011 r. redystrybucja dochodów przez rządy państw OECD zmniejszyła współczynnik Giniego o ponad 16 p.p.
- W niektórych państwach cięcia wydatków rządowych zwiększyły bezpośrednio wydatki obywateli na dostęp do usług. A to może jeszcze bardziej zwiększyć finansowe utrudnienia dla osób o niskich dochodach.
- Podejście do świadczenia usług, stawiające na pierwszym miejscu obywatela i skupione na słabszych grupach społecznych (osoby o niskich dochodach, imigranci, niepełnosprawni itd.), oraz wykorzystanie w pełni potencjału nowych technologii, może stworzyć możliwości świadczenia usług w sposób, który bardziej sprzyja włączeniu społecznemu i daje efekt takiego włączenia.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org , faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights

Przeczytaj pełną wersję w języku angielskim w iBibliotece OECD!!

© OECD (2015), *Government at a Glance 2015*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/gov_glance-2015-en